

OLIVIER ROLIN
SIRÇA OTEL'DE
BİR ODA

ROMAN

FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN
SERTAÇ CANBOLAT

Olivier Rolin
SIRÇA OTEL'DE
BİR ODA

Can Yayınları: 1789
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 713

Suite à l'hotel Crystal, Olivier Rolin
© Editions du Seuil, 2004
Maurice Olender yönetimindeki
“La librairie du XXIe siècle” dizisinden.
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2005

1. basım: Kasım 2008

Yayına Hazırlayan: Ayça Sezen

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Gülay Yıldız
Düzeltili: Fulya Tükel

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-0961-6

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Olivier Rolin
SIRÇA OTEL'DE
BİR ODA

ROMAN

Fransızca aslından çeviren
SERTAÇ CANBOLAT

CAN YAYINLARI

Olivier Rolin, 17 Mayıs 1947'de Boulogne-Billancourt'da dünyaya geldi. Çocukluğu Senegal'de geçti. Felsefe ve edebiyat eğitimi gördü. Fransa'daki 1968 olayları sırasında, aşırı sol kanadın önderlerinden olan yazar, bir dönem gazetecilik ve editörlük yaptı. "Libération" ve "Le Nouvel Observateur" gibi gazetelerde yazı ve röportajları yayınlanmaya devam eden yazar, *Port-Sudan* adlı eseriyle 1994'te Femina Ödülü'nü aldı. Çağdaş Fransız edebiyatının önde gelen güçlü kalemlerinden biri olan yazar, roman, gezi güncesi, deneme ve anlatı türlerinde eserler vermeye devam ediyor.

Sertaç Canbolat, 1971 yılında İstanbul'da doğdu. MSÜ Sosyoloji'de lisansını tamamladı. Tiyatro oyunculuğu yaptı, uzun yıllar gazete ve dergilerde editör olarak çalıştı, makaleler ve film eleştirileri yazdı. 15 yıl süreyle çeşitli festivallerde altyazı çevirisi yaptı, şu sıralarda bir üniversitenin çeviribilim bölümünde altyazı ve dublaj çevirisi kapsamında ders veriyor. Halen fırsat buldukça edebiyat çevirisi yapıyor.

“Eğer bir insan başka birçok hayatı yaşayamadıysa, kendisinininkini de yaşayamayacaktır”

Paul Valéry, *Variété*

“Uyuduğum her yerden, belleğimde eşsiz bir anı tutuyorum, ki bence bu hayli olağanüstü...”

Georges Perec, *Espèces d'espaces*

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	13
1. Oda 308, Заполарье Гостиница (Kutup Oteli), K a t a n - g a.....	17
2. Oda 1210, Noras Beach Otel, Tahir-ül Bahr Sokağı, Port Saïd	21
3. Oda 226, Otel Tornı, Yrjönkatu 26, Helsinki	24
4. Oda 514, Royal Savoy, Lozan.....	27
5. Oda 18, Hostellerie de la Mer, Le Fret (Crozon)....	30
6. Oda 18, Vendegház Astra, Vám utca, 6, Budapeşte ..	33
7. Oda 201, Botânico Rezidansı, Bairro de São José 11, Coimbra	37
8. Oda 207, Гостиница Азрофлот (Otel Aeroflot), Krasnoyarsk	40
9. Oda 1908, Otel ANA, 7-20 Nakamaçi, Naka-ku, Hiroşima	42
10. Oda 4, Otel Andréa, 39, Jean Jaurès-Caddesi, Brive.....	46
11. Oda 503, Otel Opéra, 37 Strada Brezolanu, sector, 5, Bükreş.....	50
12. Oda 402, Otel Dan Chu, 29 Phô Trang Tien, Hanoi ..	54
13. Oda 211, Sirça Otel, 5 Rue Chanzy, Nancy	59
14. Oda 409, Otel Cavalier, Muhammed ül-Bâki Sokağı, Hamra, Beyrut	60
15. Oda 413, Otel Шереметьево 2 (Şeremetyevo 2),	

Moskova-Şeremetyevo Havaalanı.	64
16. Oda 123, Villa Medici, Viale Trinitá dei Monti, 1, Roma	67
17. Oda 211, Sırça Otel, 5 Rue Chanzy, Nancy	72
18. Oda 309, Otel Maria Cristiano, Rio Lerma, 31, Col. Cuauhtemoc, Meksiko	73
19. Oda 117, Otel Astor, 956 Washington Avenue, Miami Beach.	77
20. Oda 102, Saint-Pierre Hanı, Mont Saint-Michel.	81
21. Oda 1213, Hilton Bonaventure Otel, 1, Bonaventura Meydanı, Montréal	85
22. Oda 1123, Otel Abşeron, Bakü, Azerbaycan	91
23. Oda 35, İmparator Konağı, 1, Place Marx-Dormoy, Montélimar	95
24. Oda 417, Otel Cecil, Saad Zaglul Meydanı, İskenderiye	100
25. Oda 1212, İngiltere Oteli ve Rezidansı, 11, Place du Port, Lozan	104
26. Oda 817, Otel Double Tree, 101 South Adams Sokağı, Tallahassee, Florida	108
27. Oda 333, Funken Otel, Longyearbyen, Svalbard.	113
28. Oda 331, Hôtel des Vagues, 9, Boulevard de l'Ocean, Arcachon	116
29. Kapılı Oda, Otel Labyrinthe	119
30. Oda 522, Otel Ma'in Spa, Madaba, Ürdün.	122
31. Oda 17, Peacock Inn, 20 Bayard Lane, Princeton, New Jersey	126
32. Oda 229, Novotel Orisha, Boulevard de la Marina, Kotonu	130
33. Kral Süiti, Sırça Otel, 5, Chanzy Sokağı, Nancy	135
34. Oda 11., City Otel, Bolivar 160, Buenos Aires	139
35. Oda 213, The Agnes Otel, 2-20-1 Kagurazaka, Sincuku-ku, Tokyo, 162-0825	143
36. Pencere Oda, Otel Bellevues.	148
37. Oda 503, Dardaniye Otel, Radiçeva 19, Saraybosna	154

38. Oda 217, Granville Island Otel, 1253, Johnston Street, Granville Island, Vancouver	158
39. Oda 366, Grand Otel, Varnhagenstrasse 37, Düsseldorf.	164
40. Oda 205, Grand Hotel des Balcons, 3, Casimir- Delavigne Sokağı, Paris 75006.	169
41. Gürültüler Odası, Otel Dpart.	174
42. Oda 8, Otel Au bon Accueil, 39, Marceau Sokağı, Saint-Nazaire	176
43. Son Duraktaki Otel.	177

Açıklama

Elinizdeki kitapta 4 ayrı dipnot bulunmaktadır. “Yazarın Notu” olarak belirtilenler, Olivier Rolin’in gerekli gördüğü notlardır. Metnin orijinalinde hayali yayıncının notu olarak düşünülmüş, aslında romanın kurgusunun bir parçası olan notlar “Editörün Notu” olarak belirtilmiştir. Türkçe çeviriyi yayına hazırlayanın gerekli gördüğü notlar “Y.N.” olarak, çevirmenin notları ise “Ç.N.” olarak gösterilmiştir.

SUNUŞ

Olayları hatırlayalım. İlk defa bu kitapla düzenli ve eleştirel bir biçimde derlenen metinlerin yazarı ortadan kaybolmadan¹ altı ay kadar önce, onun en yakınındakilerden biri olan Bayan***, evinden işine gittiği güzergâh üzerinde bir yerlerde çantasını unutuyor ve tesadüfen *Morillons Sokağı, 15. Bölge, Paris* adresindeki bir kayıp eşya bürosuna gidiyor. Çantayı orada bulamıyor ama buna karşılık, karmakarışık bir yığının ortasında, birlikte pek çok yolculuğa çıktığı arkadaşının körüklü bavulunu bazı apaçık özelliklerinden teşhis ediyor. Söz konusu bavul bir takside unutulmuş ve “kaybedeni” –Morillons Sokağı’nın görevlileri dalgın insanları böyle adlandırıyor– dönüp bulmak mümkün olmuyor. Saklama süresi hiçbir başvuru çıkmaksızın sona erdiğinden ona teslim ediliyor. Açılınca da şahsi birkaç parça giysiyle, bir kitap ve kâğıt yığını ortaya çıkıyor (üzerleri el yazısı ile yazılmış A4 yaprakları, yazıcı çıktıları, defterlerden ya da not defterlerinden koparılmış sayfalar, kitapların iç kapak sayfaları, zarflar, otellerin mektup kâğıtları, kartpostallar, coğrafi haritaların ve kent planlarının² sırtları vs.). Birbiriyle uyuşmayan bu malzemelerin² hepsinin ortak noktası, neredeyse bir mahkeme kâtibinin elinden çıkmışçasına titiz bir otel odası betimlemesini ve bunun hemen ardından da yazarın ora-

¹ Herkesin anımsadığı koşullar için yirminci “oda”da editörün notuna ve yirmi ikinci “odaya” bakınız.

² Metnin ne tür bir malzemeye yazıldığı, her defasında, bölüm sonunda belirttik.

da ya da oradan sonra başına gelen bir olayın anlatımını içermeleridir.

Bu “odalar” dağınık, örülmemiş birer tuğlayken ortaya çıkan bu kitabın mimarı (yapısı/mimarisi) aslında nedir bu durumda? Gerçek anlamda (tam olarak) bir kitap tasarısından bahsedilebilir mi? İşte bunu hiçbir zaman kesinkes bilemeyeceğiz. Ama yine de bu soruya, akla yatkın olasılıklarla yanılmadan olumlu cevap verilebilir. Gerçi karşı varsayımda bu “yerbetimli özyaşamöyküsü” notlarının kaleme alınması için verilen uzun süreli ve düzenli bir çaba yanlış anlaşılacaktır. Bu yeni türetmeden dolayı affınıza sığınyoruz zira bu tanım, edebiyat tarihinde eşine az rastlanır böylesi bir eklemlemeyi açıklamak için öne sürülmemekte, kısacası, belki biraz da uygunsuz bir biçimde, “yerlerin durumu” (*topos*) ile parçalı ve eksik bir özyaşamöyküsü arasında olduğu söylenmektedir. Böyle bir tasarısı olmuş olsa, demek ki gerçekleşebilirdi. Var mıydı? Sadece tahminlere indirgeyebiliriz. Yazar, gerçekten de bu konuya¹ açıklamalar getiriyor denebilir ama ayak izlerini bozmayı amaçlayan bir maskaralık olmadığına da kanıtı yok. Mahkûm olduğumuz bilinemezlikte, düşünülmesi akla yatkın tek şey, bavuldaki metinlerin tamamının, bir biçimde, iki cümlenin hizmetine verilmiş olduğu; biri Paul Valéry’nin, diğeri de George Perec’in, 15 Haziran 2003 tarihli Tokyo-Hiroşima treninin bileti üzerine çalاکalem yazılmışlar ve biz de bu yüzden ikisini en başa yerleştirmekte karar kıldık. Basit ve akla yatkın ama yine de tam bir kesinliği yok.

Bu dağınık metinler arasında bir düzen oluşturmaya yarayacak apaçık hiçbir ibareye rastlanmadı. Burada önerilen de tamamen bize aittir. Farklı nedenler (kişiler arasındaki bağıntılar, vs.) bizi böyle yönlendirdi. Bu arada tasarımın tamamlanmamış olmasına bağlı kimi gariplikler, tutarsızlıklar, hatta çelişkiler hiç kuşkusuz ki duruyor.

¹ Yirminci “odaya” ve editörün notuna bakınız. Bu konuyu orada dile getirdik. Kayda değer bir varsayımın incelemesinin yer aldığı, otuz yedinci “odanın” ilk dipnotuna da göz atınız.

Diğer taraftan, pek çok (belki de sonsuz sayıda) başka sınıflandırma da mümkündür. Metinlerde (çoğunlukla el yazısı) yazarın notu olarak belirttiğimiz ibareler çoğunlukla böyle geçerse de sayfa kenarına ya da başka bir mürekkeple satırların arasına, birer gelişme değil birer açıklama olarak kaydedilmiş görünüyordu. Sona aldığımız metin (43 numaralı oda)¹ farklı biçimlerde yorumlanabilir; Larbaud-Cendrars esinli bir tür düzyazı şiir (ya da bunun bir taslağı) söz konusu olabilir. Gayet basitçe, yeni “odalar” yazmak tasarlanarak akıl defterine tutulmuş notlar da olabilir (biz bu varsayımı yeğliyoruz). Her iki durumda da, bu derlemenin o bölümle bitirilmesi bizce doğrudur.

Son olarak şunu da belirtmeliyiz ki, bu metinlerin gün ışığına çıktığı deli saçması koşullar, kimilerinde, bunun bir yutturmaca olduğu varsayımına yol açtı. Bir taraftan da, birçok metnin (özellikle de 39’uncu), bir kalpazanın kendi sahte parasına ince bir alay eseri işaret bırakmasına benzer bir işleyişle bu düşünceyi baskın kıldığını kabullenmek gerekiyor. Öte yandan irdelenen açılardan –yazıbilgisine, üsluba, özyaşamöyküsüne ve hatta psikolojiye ilişkin olarak– abartılı derecede kaçamaklı ve biraz da paranoyakça² görülen bu varsayımı reddetmeye varıyoruz. İzin verilirse bu noktada, dünyanın eleştirel çözümlemesinden değil sadece hayalperestçe kavranışından çıkan son derece kişisel bir görüş eklemek istiyoruz: Bir dalavere işareti olmanın uzağında, bu sayfaların bize alışılmadık koşullarda ulaşması, özgünlüklerinin (işaretidir) imzasıdır. *Mirum verum*: Gerçek şaşırtıcıdır.

Editör

¹ “Son Duraktaki Otel” başlığı bize aittir.

² Özgeçmişe dair bir örnek vermek gerekirse; yazarın Şinkansen treni ile Tokyo ve Hiroşima arasında, 15 Haziran 2003 tarihinde yolculuk yaptığı açıktır. Yalanı, doğrunun içine gizlemek için gerekli olan, (üstelik bir-iki defaya özgü de değil, birçok defa) zorunlu düzenlemeleri düşünebiliyor musunuz? Daha fazlasını bilmeyi arzulayan okuyucularımız *Gündüşü*, *Pseudologie* dergisinin 22’nci sayısında ele alınan kapsamlı dosyaya başvurabilirler.

Oda 308, Заполярье Гостиница (Kutup Oteli), Katanga

Oda aşağı yukarı 4 m x 5 m boyutlarında. Ortasında 2.5 m x 1 m açıklığı olan okal¹ odayı ikiye bluyor (ikonostas biçiminde): Odanın eninde, tahminen derinliği 1 m olan kkk bir giriş mevcut; asıl oda bu okalin arkasında. Dış kapı beyaza boyalı, giriş ise haki, odaya geçilen aıtın beyaz bir kemeri var. Duvarların diplerini ise kestane renkli süpürgelik dolanıyor. Zemin, kkk padavra tahtası görüntüsündeki (iyi değil) linolyum döşemeyle kaplı. Yaklaşık 3 m yüksekliğindeki tavanın rengi beyaz. Girişte sağda, üzerinde 50 (Zaferin 50. Yıldönümü) yazılı mavi bir aygıt, neye yaradığı belli değil, kapının üstü hizasında duvara asılı. Hemen altında iki elektrik düğmesi var. Dışarıdan geldiğim sırada, kurt postundan kulaklıklılı şapka-
mın altında soğuktan yüzülmüş derisiyle yüzüme bakıp eğlendiğim büyükçe ve sbe (oval) bir aynanın asılı durduğu beyaz fayans lavabo girişin solundaki duvarda duruyor. Sağ tarafta, karşısında iki dar kanatlı metal kapısıyla giysilik. Tavanda ıplak bir ampul.

Odanın duvarlarını söyleyecek olursam, kumaş doku-sunu andıran gri-bej bir zemin üzerine dikey şeritler halinde kestane rengi iek baskılı bir duvar kğıdıyla

¹ Bir meknı farklı bölmelere ayırmak amacıyla herhangi bir malzemeden yapılmış, taşıyıcı olmayan duvar (*Etimolojik Szlik*, İsmet Zeki Eyüboğlu). (.N.)

kaplı. Odanın her köşesinde, sarı-kestane rengi çiçekler işli bir tür çuha geçirilmiş tek kişilik dört yatak mevcut. “İkonostas” çokalılı ile yatakların ayakucu arasında, hayli güzel sallanan bir ahşap sandalye mevcut. Girişin tam karşısına denk gelen çokalılı, hemen hemen 1.75 m x 1.75 m boyutlarında açılmış olan pencere, çift camlı ve çift kasalı. Kanatlar sabitlendiğinden açılmıyorlar, yukarıdaki küçük vasistas hariç... Dış kasanın camı içten buzlanmış (takip ediyorsunuzdur umarım). Pencerenin altında, kocaman demirdöküm bir petek, önünde de beyaz zemin üzerine kestane rengi çiçeklerle bezeli bir muşamba örtülmüş kareli, uçuk yeşil formika bir masa duruyor. Tavandaki lamba, ters çevrilmiş buzlu bir konyak kadehinin tıpatıp aynısı.

Otelin zemin katında, koyu kırmızı pelüş kaplı ve televizyonlu basit bir odadan ibaret Havacılık Derneği'nin barında Grişa ile, Rusların köpek öldüren dediği konyaktan, esaslı birkaç düzine kadar yuvarladım. Münasebetsiz bir etajerin üzerinde de bir pervane var. Garsonluk işini (başkaları da var) gevşek (içi geçmiş) ve ağırkanlı sarışın bir hatun yapıyor. Grişa, zırlı birlikten eski boks şampiyonu Albay Grigor İlyuşinsk, bir sebepten burnu kırılmış, sağ kulağını Afganistan'da bir mermi götürmüş, yüz kıluluk bir et yığını, nadiren güldüğünde Baudelaire'in “rakseden yılanının” gözlerindeki gibi “altın ve demir” birbirine karışıyor, zımpara gibi kafasına soğuktan koruyan kırmızı yün bir başlık, üzerine geçirdiği meşin havacı ceketinin altına sürekli kamuflej giyer, tanıdığım en sıkı konyak içen adam, temiz kalpli. Her zamanki gelirini birkaç kıza tellallık yapmaktan, kulüpteki irikiyım Severina yani, bir de onun için tundralarda balık tutan, avlanan, artık hiçbir şeyle bağları kalmamış züğürt çetesinden elde ediyor. Her ay, ГАЗ kamyonunun direksiyonunda, karşılığını birkaç şişe votka ve iki-üç yumrukla ödediği donmuş somon külçelerini, Ren geyiği ya da mavi tilki postlarını almaya gider, bunlar sac gibi de sert olur.

Sıcak peteğin üzerinde parmak uçlarında durarak

(Sergey Antonomarenko'nun, Buenos Aires'te bir otel odasında kendini astığı gibi, beceriksizce kendini asmaya çalışan bir adamın duruşu, ama bu da başka bir hikâye, canım istediğinde anlatırım), 308 numaralı odanın penceresinin iç kasasının sağ üstteki vasistasını açtım ve iki cam arasındaki buzu kazıdım (tırnakladım). Her nefes alışımda dış camda, elimi silecek gibi kullanıp temizlemem gereken incecik bir kırağı meydana geliyordu. Bu şekilde baktığımda sağda havaalanının parlak sac giydirilmiş binasını fark ettim, asfalt pistte dört motorlu bir Antonov vardı, tuğladan ya da sacdan birkaç bina, yine sac kaplı ya da ahşap kahverengi ya da ıhlamur yeşili uzun barakalar, dumanı buram buram tüten, çarmıklarla sağlamlaştırılmış ince uzun bacalar, tomruktan yapılmış elektrik direkleri, mazotlu ve yamru yumru bir tanker. Ayaklarında keçeden botlar olan, sımsıkı giyinmiş birkaç kişi çamurlu karda bata çıka yürüyor. Bu manzaranın ortasında derhal Grişa'yı görüyorum, Antonov'un yüklenmesine girişmiş: cüssesiyle, el-kol hareketleriyle, bağıra çağıra (tabii ki sesini duymuyorum ama suratı art arda bir buruşup bir düzeliyor; Grişa'nın ifadesiz denebilecek bir yüzü vardır, bundan şunu kastediyorum, bazı ifadeler, örneğin kızgınlık ya da meydan okuma öbürlerinden daha iyi yansıyor çehresine)... Nükleer başlıklar, iki traktörün çektiği, üstü örtülü altı römorka yüklendi.

Hiç kullanılmayan bu iyi malzeme, SSCB'nin yıkılışından bu yana Katanga'nın yeraltı geçitlerinde unutuldu. Derneğin barında, kilitli ağızlar içkiyle açılınca Grişa bana müşteri aradığını anlattı. Crook'u çağırdım; yalan söyleme hastalığı ve uyuşturucu kullanımı yüzünden tasfiye edilmiş eski bir MI6 casusu, bir sanatçı, şüpheli işlerde uzman, üç-dört kişilik eylemlerde bir dâhi. Crook'un Rpop#%qμ©!¼œ□2&'nin Sevilen Lideriyle¹ bizi temasa geçirmesi iki gün sürmedi. Umarım boşa gitmez de karşılıklı anlaşılır. İlyuşinsk'in o saçma sapan bağlantıları,

¹ Her biri düzeltilecek. Bu olay için, otuz dördüncü "odada", editörün ikinci dipnotuna bakın (Editörün Notu).

malını birilerine okutmasını sağlamayacaktı. Bir şey çalındı kulağıma, bana ihanet etmenin peşindeymiş. Dahası biri dedi; Severina. Onun da o dedikodularına pek inanılmaz, zekâsı vasattır, üstelik zavallı kız kutbun en kuzeyindeki bu Sibiryaya deliğinden, Katanga'dan benimle birlikte kaçma hayali kuruyor. Her neyse... İçim rahat değil. 308 numaralı odadaki peteğin üzerine rahatsız şekilde tünemiş olarak dış pencerenin buzlu camını parmakla ovuşturup usulca dışarıyı dikizlememin nedeni işte bu. Aptalca; böyle ne öğreneceğim ki? Ama kendimi alamıyorum bundan. Sarhoş güruhunun bağıışları geliyor koridordan. Kapılar sertçe çarpıyor.

Metin, Victor Hugo'nun Laffont Yayınları'nın "Bouquins" dizisinden basılmış Sefiller adlı eserinden yırtılmış üç sayfa üzerine el yazısıyla yazılmış.

OLIVIER ROLIN

SIRÇA OTEL'DE BİR ODA

ROMAN

Günümüzün Fransız edebiyatının en seçkin yazarlarından **Oliver Rolin**, yeni romanı *Sırça Otel'de Bir Oda*'da, ortadan kaybolan ünlü bir yazarın –belki de bir casus– Paris'te bir tren istasyonunda bulunan bavulundan çıkan metinlerden oluşan çığgın bir “labirent” sunuyor okura. Buenos Aires'ten New York'a, Tokyo'dan Helsinki'ye, Port Said'den Vancouver'a, yazarın kaldığı birbirinden farklı 43 otel odasında yaşananları anlatıyor Rolin.

Maceraperest yazarın karşılaştığı kişiler de en azından otel odaları kadar birbirinden farklı ve ilginç: Striptizci bir Türk, Suriyeli alkolik bir şair, dolandırıcı bir İngiliz, silah kaçakçısı bir boksör, Amerikalı bir mirasyedi, diktatörler, teröristler...

Sırça Otel'de Bir Oda, Fransız edebiyatının asi ve muzip dil ustası Rolin'in en sürükleyici yapıtlarından biri. Neşeli ve keyifli bir “ciddi” roman.

KAPAK RESMİ: ANZELETTI

ISBN 978-975-07-0961-6

9 789750 709616

<http://www.canyayinlari.com>